מידעון ספריית רפואה טכניון/רמב"ם

גליון 16, יוני 2020

תוכן

לפתיחה 1
מדלפק הספריה 1
ציטוט למחשבה 1
ספר החודש 2
The Doctors Mayo 2
יוצאים לסרטון 3
Preprints in PubMed 3
LactMed & LiverTox 3
עלה ברשת 3
עשר שנים ל - Altmetric 3
מקורות מידע 3
Connected Papers 3

לפתיחה

הגליון ה - 16 של המידעון מתפרסם, עם עדכונים מהחודש החולף. ספר החודש הוא **The Doctors Mayo**, המספר את סיפורה של משפחת מאיו, ואת תרומתה לעולם הרפואה כפי שאנו מכירים אותו כיום. במדור הסרטונים: ווביינר על הפיילוט החדש להכנסת Preprints ל – PubMed ועדכון על המאגרים LactMed ו – LiverTox. עוד במידעון על עשור למונח Almetrics, וכלי חדש שיוצריו ישראלים לאיתור מאמרים דומים לאחד שכבר יש לנו. קריאה נעימה! את המידעונים הקודמים ניתן לקרוא כאן בקישור.

מדלפק הספריה

ציטוט למחשבה

" There are only two days in the year that nothing can be done. One is called Yesterday and the other is called Tomorrow"

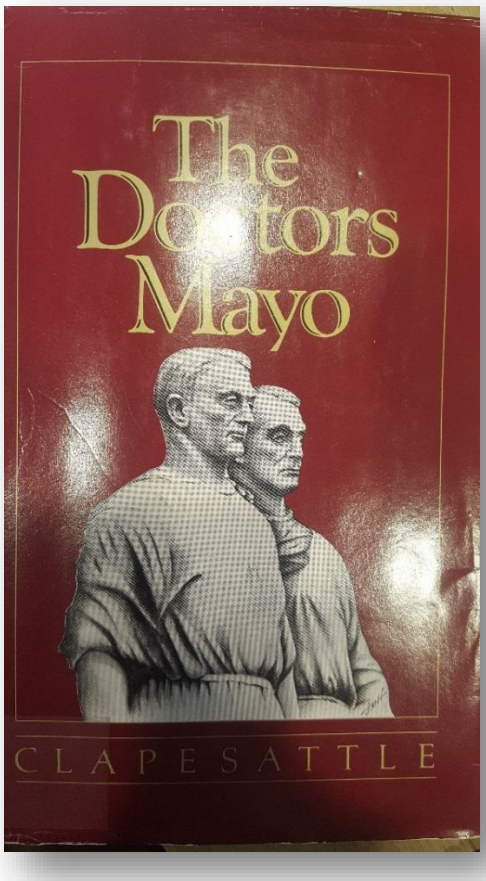
Mahatma Gandhi, social reformer, independent movement leader

THE DOCTORS MAYO

הספר **The Doctors Mayo** נכתב על ידי Helen Clapesattle ופורסם לראשונה בשנת 1941. הספר מספר את סיפורם של האב, ד"ר וויליאם וורל מאיו, ושל שני בניו וויליאם וצ'ארלס, או וויל וצ'רלי כפי שנהגו לכנותם בזמנו. סיפורה של משפחת מאיו פורש בפנינו פרק משמעותי בהתפתחות הרפואה בארצות הברית ובעולם בכלל. האחים מאיו היו אלו שהבינו לראשונה כי מרכז רפואי המציע למטופליו מספר התמחויות תחת גג אחד תואם הרבה יותר את צרכיהם מאשר מספר מרכזים ביניהם יצטרכו לנדוד לקבלת טיפול לבעיותיהם הרפואיות השונות. הם גם הבינו את הצורך בהתמחויות בעולם הרפואה המתפתח, ואפשרו לרופאים מכל העולם לבוא ללמוד במרכז שלהם ברוצ'סטר, מינסוטה. האחים מאיו פיתחו גם את תחום המחקר הרפואי, מתוך הבנה של חשיבות הנושא למתן טיפול מיטבי, והבטחת המשך ההצלחה של המרכז הרפואי אותו בנו. הם שכרו חוקרים מובילים לעמוד בראש מעבדות המחקר, ועודדו את הרפואה הניסויית כהבטחה לעתיד. בין אנשי הצוות הרבים בבית החולים היתה גם ספריה וספרנית/עורכת מאמרי מחקר.

הספר מגולל את סיפורם של האב ובניו משנת 1850 ועד שנת 1939, בה הלכו לעולמם שני האחים. מורשתו של האב לבניו היתה לא לדאוג לכבודם, אלא תמיד להמשיך להתעדכן, להשקיע וללמוד מאחרים. הוא לימד אותם לתת טיפול גם למי שידם אינה משגת לשלם, ולתרום לפיתוח העיר. הספר כתוב בצורה מרתקת, ולמרות שהוא כולל מידע מדעי ורפואי כל קורא ייהנה ממנו ויתפעל מפועלה של המשפחה.

את הספר ניתן למצוא בספרייה באוסף תולדות הרפואה על שם פרופ' דב פרונט.

יוצאים לסרטון

PREPRINTS IN PUBMED

פיילוט חדש מתחיל בימים אלה ב - PubMed, במסגרתו יוכנסו מאמרים מסוג Preprints לראשונה למאגר. ווביינר מיוחד שהתקיים לאחרונה מתאר את הפיילוט בפירוט. ה - Preprints שיוכנסו ל - PubMed, דרך מאגר PMC, יהיו של מחקרים שנעשו באמצעות מימון של ה - NIH. מידע נוסף על האופן שבו יוצגו ה – Preprints במאגר ניתן לקרוא כאן. עוד דובר בווביינר על מאגר Transpose שהושק לפני כשנה, ומטרתו לרכז את מדיניות כתבי העת בנושא פרסום Preprints. באשר לשאלה כיצד יש להתייחס לפרסומים אלה בעת עריכת סקירה שיטתית, ניתן להאזין לדיון בנושא בדקה 58 של הווביינר.

LACTMED & LIVERTOX

מאגרי המידע השימושיים LactMed ו – LiverTox, המרכזים מידע על השפעת תרופות ותוספי תזונה על חלב אם ועל הכבד, בהתאמה, עברו למאגר BookShelf עם סגירתו של ביתם המקורי Toxnet. ווביינר שנערך לאחרונה מציג את המיקום החדש וכיצד ניתן להשתמש במאגרים כעת.

עלה ברשת

ALTMETRIC - עשר שנים ל

השנה מציינים עשור להטבעת המונח "Altmetrics" ולפרסום Altmetrics Manifesto באוקטובר 2010. הזדמנות להציץ קצת על הקיים בתחום. ב – Altmetric של Digital Science מציעים כלי חינמי שימושי לחוקרים שרוצים לבדוק מה נתוני התפוצה של מאמרים מסויימים. מדובר בתוסף לדפדפן שמציג את הנתונים עבור המאמר עליו עומדים ב – PubMed. הרישום לכלי באמצעות מייל מוסדי בלבד. עוד טיפים לחוקרים כיצד לבחור כתב עת לפרסום בעזרת Altmetric ניתן לראות כאן. כפתור השיתוף החדש של מאמרים ישירות מ – PubMed לטוויטר גם יכול לסייע לקידום מדד ה – Altmetrics של מאמרים.

מקורות מידע

CONNECTED PAPERS

שלושה חברים ישראלים - אלכס טרנבסקי איתן, אדי סמולנסקי ואיתי כנען הרפז, פיתחו כלי חדש שנקרא Connected Papers. הכלי מאפשר לאתר בקלות מאמרים דומים למאמר אחד שכבר קיים בידינו בתחום מסויים, ואת הקשרים ביניהם. הכלי הושק ביוני 2020, והוא חופשי לשימוש. העבודה מתחילה בהכנסת פרטי המאמר באמצעות קישור מ - PubMed, כותרת המאמר או מספר ה-DOI. לאחר זיהוי המאמר, הכלי סורק כ - 50 אלף מאמרים במאגר המידע Semantic Scholar ומציג את הרלוונטיים ביותר מביניהם (כמה עשרות) בגרף. מכיון ש- Semantic Scholar הוא רב תחומי, הכלי מתאים למגוון תחומי מחקר. העיקרון המוביל לקביעת הדמיון בין המאמרים הוא חפיפה מקסימלית בין המאמרים המופיעים ברשימות הביבליוגרפיות של שניהם. אין חובה שמאמרים יצטטו אחד את השני כדי לקבוע שהם דומים. הרעיון הוא שאם לשני מאמרים יש רשימות רפרנסים דומות אז הם כנראה באותו נושא (Bibliographic coupling). בנוסף, אם מאמרים אחרים מצטטים את שני המאמרים האלה ביחד אז הם גם כנראה באותו נושא (Co-Citation). מטרת הגרף המתקבל לאחר עיבוד המאמר שהוכנס לכלי היא להציג בצורה בולטת את המאמרים החשובים והרלוונטיים ביותר. כל בועה בגרף מייצגת מאמר. ככל שהיא גדולה יותר, המאמר צוטט יותר פעמים, וככל שהיא כהה יותר המאמר חדש יותר. אפשרות נוספת שקיימת בכלי היא קבלת מאמרים "מייסדים" ומאמרים "נגזרים". מאמרים מייסדים (Ancestral papers) הם בד"כ מאמרים מקוריים, שהשפיעו ביותר על התחום ועל הדורות הבאים של המחקר. מאמרים נגזרים הם בד"כ סקירות שיטתיות, מטא-אנליזות או מאמרי State of the art המסכמים את הנעשה בתחום .